

Exen onder één dak

Dat hun ouders scheiden vinden de meeste kinderen erg. En dan wonen ze daarna ook nog eens in twee huizen. Er zijn gezinnen die het anders oplossen.

Tekst: Dominique Prins Foto's: Marco Hofsté

Het was nota bene Paul Zuikers ex-vrouw, Marian Habets (53), die hem negen jaar geleden tipte: het appartement naast haar stond te koop. De kinderen waren toen 10 en 12. De omgeving reageerde sceptisch. 'Je gaat toch niet naast je ex wonen?' 'Dat gaat nooit goed.' 'Waar begin je aan?' Het maakte Paul en Marian wat huiverig, maar ze zetten door.

Na de scheiding ging het met name met zoon Aron niet goed, constateerde Paul Zuiker (51). „Aron was 6 toen ik naar het midden van het land verhuisde. Aan de ene kant was die afstand nuttig om los te komen van mijn ex-vrouw, aan de andere kant was het erg ver van de kinderen. Vooral Aron had daar last van. Hij zat niet goed in zijn vel, ging niet lekker op

school. Daarom besloot ik met mijn nieuwe partner woonruimte te zoeken in de buurt van de kinderen.”

Negen jaar later kunnen ze volmondig zeggen dat het experiment is geslaagd. „Toen ik verder weg woonde, leden de kinderen onder de scheiding. Maar als je ziet hoe ze zich sindsdien hebben ontwikkeld tot stevige, harmonische personen, dan kan ik oprecht zeggen: kinderen hóeven er niet onder te lijden.”

Bijzonder

De constructie is bijzonder: vanuit hun slaapkamer kunnen de kinderen zowel het ene als het andere appartement in. Op de dagen dat ze bij Marian zijn, gaan ze aan de ene kant naar beneden, op Pauls dagen aan de andere kant. Dan draaien ze mee in diens nieuwe gezin, met partner Eskeline en Gideon (8) en Esmee (6).

Exen hoeven echt geen heiligen te zijn om op deze manier met elkaar te kunnen blijven omgaan, vindt Paul. „Tijdens onze relatie hadden we meer ruzie dan nu, vooral omdat we allebei verschillende dingen wilden. Maar als de liefdesrelatie over is, gaat de ouderrelatie die je hebt gewoon door. Kies je dan voor jezelf of voor je kinderen? Wij hebben ervoor gekozen de consequenties voor de kinderen zo klein mogelijk te laten zijn. Eigenlijk vind ik vechtscheidingen raar. Je kiest voor elkaar omdat je van elkaar houdt en respect voor elkaar hebt. Waarom zou je elkaar dan gaan haten?”

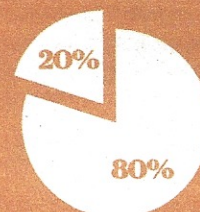
feiten &
cijfers
over scheiden

1 op 6 kinderen maakt een
de 6 echtscheiding mee

De gemiddelde duur van
een huwelijk dat in een
echtscheiding eindigt is

14 jaar

Van alle kinderen
van gescheiden
ouders woont na
de scheiding 80%
bij de moeder

Een voorzichtig groeiende groep ouders probeert het belang van de kinderen voorop te stellen, ook als de liefdesrelatie over is

Van alle huwelijken eindigt meer dan een derde in een echtscheiding. Volgens deskundigen krijgen daardoor jaarlijks zo'n 70.000 thuiswonende kinderen tot 22 jaar te maken met de echtscheiding van hun ouders. Hoewel officieel 'slechts' 15 procent van de scheidingen problematisch verloopt (met slepende rechtszaken), willen ook veel andere exen zo min mogelijk met elkaar te maken hebben. Met alle gevolgen van dien.

Er is een voorzichtig groeiende groep ouders, zoals Paul en Marian, die het na de scheiding anders aanpakt. Die proberen het belang van hun kind(eren) voorop

te blijven stellen, ook als de relatie over is. Terecht, vindt kindtherapeut Marsha Pinedo, tevens directeur van Villa Pinedo, een platform voor en door kinderen van gescheiden ouders. „Zodra ouders uit elkaar gaan, moet een kind actief iets doen om zijn beide ouders te blijven zien. Dat is immers niet meer vanzelfsprekend. Niet ieder kind kan daar even goed mee omgaan. Pubers balen er vaak van als ze heen en weer moeten reizen tussen hun ouders. En ook voor heel jonge kinderen is het niet goed om steeds heen en weer te gaan. Dat belemmert het hechtingsproces.” →

Samen. Paul woont met zijn nieuwe gezin naast ex Marian en zoon Aron

15%

van alle echtscheidingen verloopt problematisch, dat wil zeggen met slepende rechterlijke procedures, haat en rijd over en weer

De belangrijkste redenen om tot een echtscheiding te besluiten zijn in volgorde van belangrijkheid:

- 1 Gebrek aan aandacht en liefde voor elkaar
- 2 Niet (meer) met elkaar kunnen praten
- 3 Ontrouw

Slikken, tot 10 tellen, op het puntje van je tong bijten, naar een foto van je kind kijken: het helpt om niet te belanden in de scheidingsvalkuilen

Onderscheid maken tussen de partnerrelatie en het ouderschap, dat is de truc, zegt echtscheidings- en relatiecoach Brigit Appeldoorn. Samen met Jos Willems en Maaïke Goyens schreef ze het boek *Living Together Apart*, over moderne manieren om na de echtscheiding toch samen ouders te blijven.

„Ouders zeggen vaak wel dat ze aan de kinderen denken, maar handelen er niet altijd naar.” Appeldoorn geeft toe dat dat echt niet altijd makkelijk is. „Zelf ben ik ook gescheiden. Toen mijn zonen aangaven dat ze vonden dat ze te weinig bij papa waren, vond ik dat als moeder niet leuk om te horen. Maar daar gaat het niet om. Het gaat om hoe je kind het ervaart.”

Slikken, tot 10 tellen, op het puntje van je tong bijten, naar een foto van je kind kijken; het helpt allemaal om niet in de bekende scheidingsvalkuilen te belanden. Marian moest bijvoorbeeld even slikken toen Paul en Eskeline trouwden. „Ik had op dat moment zelf geen relatie, misschien was ik wel een beetje jaloers. Maar met de kleintjes heb ik nooit moeite gehad, ze horen er gewoon bij.”

Paul: „Ik was benieuwd hoe ik zou reageren als Marian een nieuwe relatie kreeg. Maar ik merk nu dat dat me niets meer doet. Het scheelt dat er de eerste paar jaar na de scheiding meer afstand was. Die tijd had ik echt nodig om los te komen. Dat onthechttingsproces was pijnlijk, ik kan me voorstellen dat mensen de pijn en frustratie daarvan op de ander gaan projecteren.”

Natuurlijk is het soms een uitdaging om je ego te parkeren, erkent ook Pinedo. „Zeker als je vrouw er net met je beste vriend vandoor is. Je kunt dan jarenlang, zelfs een heel leven, boos blijven. Maar je zou ook uiteindelijk kunnen inzien dat je met al die boosheid niets opschiet.” Dat betekent overigens niet dat boosheid niet mag, zegt Appeldoorn. „Zorg dat je ergens anders je verhaal kwijt kunt. Het is heel makkelijk om kinderen negatief te bein-

vloeden, de kunst is om dat niet te doen. Zo laat je aan je kinderen zien dat relaties weliswaar kunnen eindigen, maar dat je toch met elkaar kunt blijven omgaan.”

Birdnesting

Ook Marjan Weel (45) en ex-man Amal van 't Veld (52) stelden twee jaar geleden vast dat heen en weer reizen tussen twee adressen niet werkte voor Radha, Sushant en Thygo (nu 15, 13 en 8). „De kinderen waren onrustig, snel boos, huilden vaker,” vertelt Marjan. Dochter Radha vult aan: „Waar mijn vader toen woonde, kenden we bijna niemand. En als ik daar was,

kon ik niet naar mijn vrienden toe.”

Voor de rust in het gezin besloten Marjan en Amal de rollen om te draaien: niet de kinderen, maar zij wisselen nu elke week van woonplek. *Birdnesting* heet deze constructie, waarbij de kinderen een vaste plek hebben, en de ouders om en om bij hen wonen. Op zondag wordt het huis schoongemaakt, op maandagochtend vertrekt de ene ouder en komt de andere voor een week. Ideaal, vindt Sushant. „Wij hebben nu onze vaste plek, dat vind ik fijner dan steeds heen en weer reizen.” Afspreken met vrienden is ook veel makkelijker, aldus Radha. „Ouders maken

Week op week af
Exen Marjan en Amal
wonen om de week in het
ouderlijk huis. Daardoor
kunnen de kinderen op
hun plek blijven.

vaak een schema. Deze week ben je bij mij, de volgende week daar. Het zou beter zijn als kinderen daar zelf over mogen meedenken en -praten."

Het gaat niet altijd vanzelf, zegt Marjan. „Er zijn genoeg aanleidingen om strijd te voeren, over geld bijvoorbeeld. Maar we zijn allebei bezig met persoonlijke groei en bereid naar onszelf te kijken. Dat helpt om de situatie te accepteren."

Om de beurt in het voorheen echtelijk bed slapen voelde niet goed; vandaar dat op zolder een logeerbed werd neergezet. Wie in huis is, bepaalt de regels, maar over belangrijke onderwerpen (hoe laat thuis, hoeveel televisie kijken, gebruik van mobiel) plegen de ouders overleg. Soms is het lastig om los te laten, vindt Marjan.

„Vooraf toen Radha zich een tijd niet lekker voelde. Ik heb dan de neiging Amal te vertellen wat hij moet doen, maar probeer me er zo min mogelijk mee te bemoeien."

Bij Paul Zuiker en Marian Habets heeft elk gezin zijn eigen regels. Marian: „Bij Paul zijn meerdere gezinsleden, dan zijn andere regels nodig dan bij mij, waar we maar met zijn drieën zijn. Paul heeft wel de neiging zich met mijn regels te bemoeien." „Ik ben wat strenger dan Marian," erkent Paul. „Ik vond dat de kinderen bij haar wel erg veel televisie keken. En toen ik vond dat Aron wel heel laat thuis kwam, hebben we daar over gesproken. Marian vond het niet zo'n punt, daar moet ik dan genoeg mee nemen."

Eigen ruimte

Overleggen over huisregels is soms juist makkelijker als je géén partners meer bent, vindt Jeroen Visser (44). Hij en ex-partner Lieve (41) wonen sinds hun scheiding vijf jaar geleden nog altijd samen, met hun twee kinderen (11 en 12). Het huis is zo aangepast dat ieder een eigen ruimte kreeg. Keuken en woonkamer zijn gemeenschappelijk. Jeroen: „Het voelt vrijer, ik kan nu dingen doen en zeggen die voorheen moeilijker waren, omdat we rekening met elkaar moesten houden."

Het is vooral de buitenwereld die moeite heeft met de constructie. „We hebben veel kritiek gekregen uit de omgeving, het zou te verwarrend zijn voor de kinderen. Maar die vinden het normaal. Pás toen een vriendje aan mijn zoon vroeg waarom zijn ouders aparte kamers hadden, ging hij vragen stellen. We proberen het zo goed mogelijk uit te leggen. Mijn dochter zegt dat we 'half gescheiden' zijn."

Toch was ook deze scheiding allerm minst pijnloos. Lieve viel liefst 15 kilo af. „De eerste nachten alleen in mijn kamer

waren vreselijk." Ze heeft inmiddels een nieuwe vriend. Jeroen heeft nog geen nieuwe partner. „Natuurlijk was het wenen om Lieve met een ander te zien. Hij komt soms op bezoek, gelukkig alleen tijdens de weekends. Het is niet zo dat we met zijn drieën eten of zo, het is immers Lieves vriend. Hij is geen rivaal, want Lieve en ik leven nu als broer en zus. Als ik een vriendin krijg, zal dat de situatie ook weer veranderen."

De aanleg van een tweede badkamer in het huis bleek de oplossing voor voldoende privacy, evenals de afspraak elkaar op 'eigen gebied' niet onaangekondigd te overvallen.

Andere aanpak

Er is geen ultieme woonsituatie na een scheiding, zegt kindertherapeut Pinedo. „Dat hangt van het gezin af. Bij het ene kind past co-ouderschap beter dan bij het andere. Sommige kinderen vinden het leuk, andere hebben moeite met deze afwisseling. Het belangrijkste is om in contact te blijven, en regelmatig te checken of de vorm die is gekozen, nog steeds voor iedereen werkt."

Stel jezelf enkele vragen, adviseert echtscheidingscoach Appeldoorn. „Vind je dat je kind recht heeft op een vader én een moeder? Durf je los te laten wat je als partners had om samen ouders te blijven? Gun je je ex ook geluk? Wie hier 'ja' op kan antwoorden, beschikt over de juiste basishouding. Niet iedereen is daar op het moment van scheiden meteen aan toe."

En soms blijkt na een tijd dat een constructie toch niet werkt voor een van de partijen. Zo hebben Marjan en Amal na twee jaar birdnesten onlangs vastgesteld dat het tijd wordt voor een andere aanpak. „Bij het inrichten van het huis moet je steeds rekening houden met de ander, je krijgt daardoor geen eigen plek. Zelfs geen eigen bed, alleen een logeerbed op zolder."

En dan zijn er de ergernissen, als bijvoorbeeld de ander niet goed heeft schoongemaakt of opgeruimd. Het belangrijkste bezwaar van Amal is dat het in deze constructie moeilijk is een eigen leven op te bouwen. „Je blijft erg verweven met elkaars leven, dat vind ik moeilijk. Daarom krijg ik binnenkort de sleutel van een ander huis. In dezelfde plaats."

Zoon Sushant baalt. „Dan moeten wij weer heen en weer. Ik ben het er niet helemaal mee eens." Dochter Radha begrijpt het wel. „Het is fijn als papa straks ook een eigen plek heeft. Maar het was handiger toen ze om de beurt hier woonden." ■

Wie in huis is, bepaalt de regels. Over belangrijke zaken (hoeveel tv kijken, hoe laat thuis, gebruik van mobiel) plegen de ouders overleg

Living Together Apart, scheiden als partners, samenleven als ouders
van Jos Willems, Brigit Appeldoorn en Maaïke Goyen.
Lannoo, €20